

Sygn. akt VIII U 1365/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Graul

Protokolant: Dorota Laszczuk

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 25 lipca 2013 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu J. O. prawo do emerytury poczynając od dnia od 01 czerwca 2013r.,

II. stwierdza, iż pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1365/13

Artykuł I. UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił przyznania ubezpieczonemu J. O. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 11 lat, 10 miesięcy i 1 dzień.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony J. O. domagał się przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, wskazując, iż posiada 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony domagał się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w E. – W. od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji oraz podnosząc, iż ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. O. urodził się w dniu(...)

Niesporne.

W okresach od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku ubezpieczony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., w charakterze montera konstrukcji metalowych na wysokości.

Przed rozpoczęciem pracy, tj. w dniu 13 czerwca 1983 roku ubezpieczony został skierowany na badanie lekarskie wysokościowe. Od 30 czerwca 1983 roku ubezpieczony był zdolny do pracy montera na wysokości. Ubezpieczony również na dzień 27 kwietnia 1987 roku legitymował się zaświadczeniem o zdolności do pracy na wysokości.

W ramach zatrudnienia, tj. w dniu 26 lipca 1989 roku, komisja powołana przez pracodawcę przeprowadziła egzamin kwalifikacyjny mający na celu sprawdzenie wiadomości teoretycznych i umiejętności praktycznych ubezpieczonego w zawodzie montera konstrukcji żelbetowych oraz stwierdziła, że ubezpieczony posiada kwalifikacje do tego zawodu.

(...) w G. zajmował się budownictwem, w tym elektrowni w Ż., montażem budynków mieszkalnych z wielkiej płyty. Ubezpieczony w ramach zatrudnienia w (...) zajmował się montażem budynków z wielkiej płyty. Płyty o wielkości kilku metrów stawiane były za pomocą dźwigów i łączone jedna z drugą dochodząc do kilkunastu i więcej metrów wysokości. Płyty były z konstrukcji żelbetowych, posiadały haki. Praca wykonywana była przez ubezpieczonego na wysokości.

Od 1 lutego 1991 roku ubezpieczony montował instalacje przemysłowe.

Dowód: umowa o pracę, świadectwo pracy, skierowania na badanie, zaświadczenia, angaże, protokół z przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego w aktach osobowych w kopercie – k. 27, zeznania świadka D. K. – 00:14:01 – 00:22:29 płyta CD w kopercie – k. 33, zeznania świadka K. K. – 00:22:48 – 00:30:11 płyta CD w kopercie – k. 33, zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony – 00:31:17 – 00:34:36 płyta CD w kopercie – k. 33.

W dniu 24 czerwca 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 29 lat, 10 miesięcy i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 11 lat, 10 miesięcy i 1 dzień pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku.

Decyzją z dnia 25 lipca 2013 roku organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, aktach osobowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu, a nadto na podstawie zeznań świadków D. K., K. K. oraz zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Sąd ocenił zeznania świadków i ubezpieczonego jako logiczne, zgodne oraz wzajemnie się uzupełniające.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie ubezpieczonego J. O. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednakże złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Bezspornie zatem ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, z akt osobowych oraz z zeznań świadków.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresach od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku znajduje potwierdzenie w zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd zważył, iż w angażach jako stanowisko pracy ubezpieczonego widnieje monter, montażysta, jednakże jak wynika z wiarygodnych zeznań świadków D. K. i K. K. - współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia - ubezpieczony w (...) pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako osoba montująca konstrukcje żelbetowe na wysokości. Zdaniem Sądu, świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wniosek, iż świadkowie najlepiej zorientowani są co do charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować wiarygodność świadków w zakresie charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach świadków.

Sąd zważył nadto, iż świadkowie wskazali na niezbędność posiadania zaświadczenia lekarskiego do pracy na wysokości. Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymował się niezbędnymi zaświadczeniami dopuszczającymi do pracy na wysokości.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornych ww. okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych i była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 4 lipca 1983 roku do 4 marca 1985 roku, od 28 kwietnia 1987 roku do 31 sierpnia 1989 roku, od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku, od 1 lutego 1992 roku do 29 lutego 1992 roku winny zostać potraktowane jako okresy pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A, dział V, poz. 5 załącznika do cytowanego powyżej rozporządzenia, tj. prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Uwzględnienie powyższych spornych okresów wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także, po uwzględnieniu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych spornych okresów zatrudnienia, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd, w pkt I wyroku, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od miesiąca złożenia wniosku o emeryturę, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – w oparciu o akta osobowe, zeznania świadków, ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

SSO Magdalena Graul